

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Полтава
2022

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)**

**ЗБІРНИК
НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ**

**Полтава
ПУЕТ
2022**

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 173-Н від 05 вересня 2022 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – *О. О. Нестуля*, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – *Н. С. Педченко*, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – *Н. І. Маньюра*, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальні редактори:

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;

Л. М. Діденко, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

А. В. Артеменко, к. е. н., доцент, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

Н. М. Бобух, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ;

В. Л. Іщенко, к. філол. н., доцент завідувач кафедри ділової іноземної мови ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Ю. С. Матвієнко, к. п. н., проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;

О. В. Яриш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. – Полтава: ПУЕТ,
3-41 2022. – 268 с.

ISBN 978-966-184-435-2

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Готельно-ресторанна справа; Економіка; Комп'ютерні науки; Міжнародні економічні відносини; Облік і оподаткування; Освітні педагогічні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-435-2

<i>Семикоз Д. С., Черненко О. О.</i> Методи штучного інтелекту при стратегічному плануванні діяльності компанії.....	87
<i>Сімперович М. М., Черненко О. О.</i> Алгоритм тренажеру з теми «Верифікація програм» для англomовного дистанційного курсу «Теорія програмування»	92
<i>Собіборець О. Ю., Гаркуша С. В., Ольховська О. В.</i> Розробка навчального тренажеру з теми «Системи числення, арифметичні операції в різних системах числення» дисципліни «Архітектура обчислювальних систем»	97
<i>Chagonda N. S., Koshova O. P., Orikhivska O. G.</i> Some Peculiarities of Development of a Simulator for the Distance Learning Course Programming II	102
<i>Ghrmida S. M., Harkusha S. V., Koshova O. P., Orikhivska O. G.</i> Some Peculiarities of Development of Desktop Application «Using Array in Java»	105

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

**Освітня програма «Міжнародні
економічні відносини»**

<i>Білокіз М. Б., Пожар А. А.</i> Особливості виникнення та поширення кредитних кооперативів у країнах світу.....	109
<i>Коробко А. В., Артеменко А. В.</i> Глобальні тенденції розвитку світової криптовалютної індустрії.....	113
<i>Радевич В. О., Артеменко А. В.</i> Експортно-імпортна діяльність українських підприємств: проблеми та перспективи розвитку	117

<i>Ракосій В. О., Стрілець В. Ю.</i> Застосування SWOT-аналізу для визначення рівня конкурентоспроможності підприємства: досвід компанії «Walmart Inc.»	122
<i>Рубан Л. В., Флегантова А. Л.</i> Сутність поняття конкурентоспроможності в умовах глобалізації	127
<i>Цимбаленко В. А., Стрілець В. Ю.</i> Особливості міжнародної маркетингової стратегії ТНК в сучасних умовах	131
<i>Яременко А. І., Стрілець В. Ю.</i> Світові тренди прямого іноземного інвестування: досвід для України	135

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Освітня програма «Облік і аудит»

<i>Гурник В. Р., Мілька А. І.</i> Бухгалтерський облік як інформаційна система податкових розрахунків з бюджетом	141
<i>Довбенко О. Р., Мілька А. І.</i> Підходи науковців до визначення поняття «Основні засоби»	144
<i>Кожухар Р. Ю., Мілька А. І.</i> Економічна сутність і зміст категорії «Доходи»	149
<i>Колесова О. І., Мілька А. І.</i> Економічна сутність нематеріальних активів для цілей управління інноваційним розвитком підприємства	154
<i>Різніченко Т. С., Мілька А. І.</i> Класифікація рівнів суттєвості при виконанні завдань з аудиту виробничих запасів підприємства	161

аналіз переваг, що отримує компанія використовуючи цифрову економіку як основу для формування заходів маркетингу.

Список використаних джерел

1. Interbrand Best Global Brands 2020 [Електронний ресурс]. URL: <https://interbrand.com/best-brands/> (дата звернення: 1.10.2022)
2. Marketing strategy of BMW – BMW marketing strategy [Електронний ресурс]. URL: <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:eWuvspnjmGoJ:https://www.marketing91.com/marketing-strategy-bmw/+&cd=7&hl=uk&ct=clnk&gl=ua> (дата звернення: 20.10.22).
3. Гриценко О. А. Цифрова економіка: сучасні виклики для економістів та право знав. Економічна теорія та право. 2018. № 2 (33). С. 77–90.
4. Гноєвий В. Г., Корень О. М. Сучасні тенденції цифрового маркетингу та їх вплив на формування маркетингової стратегії. Академічний огляд. 2021. № 1. С. 49–56.
5. Лошенко О. В., Посохов І. М. Сучасні стратегії в міжнародному маркетингу. Вчені записки Університету «КРОК». 2022. № 2 (66). С. 123–131.
6. Паламарчук Н. О. Маркетингові стратегії ТНК: сучасні особливості формування та досвід країн ЄС. Бізнес Інформ. 2016 № 12. С. 313–317.
7. Шевченко Ю. І. Маркетингова стратегія ТНК – баланс глобального та локального. Бізнес Інформ. 2020. № 10. С. 434–442.

УДК 339.96

СВІТОВІ ТРЕНДИ ПРЯМОГО ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Яременко А. І., магістр спеціальності Міжнародні економічні відносини освітня програма «Міжнародні економічні відносини»
Стрілець В. Ю., д. е. н., доцент, професор кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

Анотація. Досліджено економічну сутність прямих іноземних інвестицій (ПІІ). Розглянуто сучасні тенденції залучення ПІІ у світі та охарактеризовано стан іноземного інвестування в Україні на сучасному етапі. Окреслено перспективи розвитку іноземного інвестування.

Ключові слова: прями іноземні інвестиції, інвестиційна привабливість, перспективи розвитку інвестиційного клімату.

Abstract. The economic essence of foreign direct investments has been studied. The current trends in FDI attraction in the world are considered and the state of foreign investment in Ukraine at the current stage is characterized. Prospects for the development of foreign investment are outlined.

Keywords: direct foreign investment, investment attractiveness, prospects for the development of the investment climate

Постановка проблеми. Теоретичні та емпіричні дослідження вказують на те, що прями іноземні інвестиції (ПІІ) можуть стимулювати експорт декількома способами: надання додаткового капіталу для виробництва експорту; сприяння передачі технологій; розширення та модернізація існуючого асортименту продукції; підвищення технічних та управлінських навичок працівників вітчизняних фірм; надання доступу до глобальних дистрибуторських мереж для продажу експортних товарів на міжнародних ринках; покращення структури експорту приймаючої країни. Важливість прямого іноземного інвестування визначає актуальність та необхідність дослідження та створює підґрунтя для розробки пропозицій щодо розвитку іноземного інвестування.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Протягом багатьох років ПІІ займали важливе місце в багатьох економічних дослідженнях через їх значну роль у процесі економічного зростання. Існуюча література з цього приводу вказує на позитивний вплив ПІІ на розвиток приймаючої країни. Євтушенко Г. І., Левківський Т. А. зазначають, що у сучасних умовах господарювання в Україні інвестиції є одним із найважливіших засобів забезпечення виходу країни з кризи, досягнення реальних структурних зрушень в економіці, технологічного переозброєння, підвищення якісних показників господарської діяльності на мікро- та макрорівнях [2]. Татарульєва А. О. стверджує, що вплив іноземних інвестицій на економічний розвиток заслуговує особливої уваги, оскільки потоки іноземного капіталу в умовах глобальної економічної інтеграції є складником самого інтегра-

ційного процесу, а також відображенням взаємовідношень елементів моделі соціально-економічної макросистеми [6]. Педченко Н. С., Стрілець В. Ю., Франко Л. С. акцентують на важливості дослідження міжнародного досвіду інвестування як інструменту розвитку вітчизняного підприємництва [4].

Формулювання мети. Метою статті є дослідження світових трендів прямого іноземного інвестування та використання ключових переваг в українській практиці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під прямими іноземними інвестиціями розуміються інвестиції в іноземну країну, де сторона-інвестор (корпорація, фірма) зазвичай зберігає контроль над інвестиціями, хоча це може включати придбання меншостової частки. Прямі інвестиції зазвичай мають форму заснування іноземною компанією дочірньої компанії або отримання контролю над існуючою компанією у відповідній країні.

ППІ можуть принести багато переваг приймаючій країні. До них належать:

✓ Покриття дефіциту внутрішніх інвестиційних фондів у країнах за рахунок припливу іноземного капіталу, зокрема ППІ.

✓ Присутність стратегічного іноземного інвестора створює позитивні додаткові ефекти, такі як краще корпоративне управління, управлінський досвід і навички, фактичний або потенційний доступ до нових ринків і мереж розподілу.

✓ У короткостроковій перспективі приймаюча країна за нормальних умов покращить свій платіжний баланс і, можливо, також умови торгівлі.

ППІ привабливі як джерело фінансування поточного рахунку і в основному як індикатор зростаючої міжнародної впевненості до стійкості всього процесу реформ в економіці. Постійний потік ППІ є важливою ознакою довіри, оскільки основні світові агенції кредитних рейтингів включають його серед їх показників міжнародної кредитоспроможності.

Серед ключових сучасних тенденцій залучення ППІ у світі слід виділити наступні:

✓ Кількість проектів ПІІ в Європі зросла з 5 648 у 2020 році до 6259 у 2021 році, що становить загальне збільшення на 11 %. З 2020 по 2021 рік також спостерігалось зростання капітальних інвестицій на 16 % і збільшення кількості робочих місць на 24 %.

✓ У країнах Європи, що розвиваються, у 2021 році спостерігалось більш високе зростання кількості проектів і капітальних інвестицій, порівняно з попереднім роком, на 13 % і 20 % відповідно.

✓ У 2021 році три найкращі країни призначення ПІІ в Європі – Німеччина, Велика Британія та Іспанія – прийняли понад дві п'ятих проектів ПІІ в Європі. У всіх трьох країнах спостерігалось збільшення кількості проектів. Німеччина та Великобританія є двома першими одержувачами ПІІ, спрямованих у Європу, тоді як Іспанія залучила 675 проектів інвестицій.

✓ Сполучене Королівство отримало п'яту частину європейських капіталовкладень у 2021 році, зібравши 43,4 мільярда доларів США, що на 15 % більше, ніж у 2020 році. Велика Британія також спостерігала рекордні рівні створення робочих місць у 2021 році, коли було оголошено про створення понад 90 000 робочих місць, що на 49 % більше, ніж у 2020 році, рівні 2019 року.

✓ ПІІ капітальні інвестиції в Іспанію зросли більш ніж удвічі з 2020 по 2021 роки. Велика частка цих інвестицій пов'язана з декількома капіталомісткими підприємствами з відновлюваної енергетики, такими як португальська Energias de Portugal та італійська Enel. Створення робочих місць в Іспанії також зросло на 46 % у 2021 році порівняно з 2020 роком [1; 5].

Стосовно України, то за даними НБУ, наприкінці 2021 року прямі інвестиції в Україну перевищили 62 млрд дол. або близько 1,5 тис. дол. на особу. Найбільше залучив Київ, найменше – Чернівецька область. Середнє значення прямих іноземних інвестицій у відсотках ВВП для України за цей період становило 21,54 % з мінімальним 8,93 % у 2020 році та максимальним 36,29 відсотка у 1993 році. Останнє значення з 2021 року становить 13,82 %.

Для порівняння, середній світовий показник у 2021 році на основі 125 країн становить 23,64 %.

Динаміка ПІІ з України та в Україну за 2002–2022 роки (рис. 1) свідчить про зростання інвестицій в Україну у 2021 році та відповідне зниження інвестицій з України в цьому році.

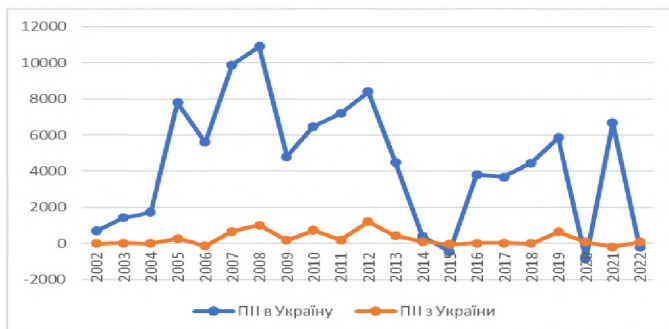

Рисунок 1 – Динаміка ПІІ з України та в Україну за 2002–2022 роки, млн дол. США [3]

Узагальнення світовий трендів ПІІ дозволяє сформувати ряд рекомендацій, що сприятимуть підвищенню інвестиційної привабливості України у довгостроковій перспективі:

✓ Заходи із подолання корупції. Світовий досвід свідчить, що одним із стримуючих факторів для іноземних інвестицій є високий рівень корупції, який може бути обмежений через якісні інституції і впровадження електронного врядування.

✓ Політика диверсифікації торгівлі. Країни, які мають природні ресурси та прагнуть покращити рівень інвестиційної привабливості, повинні проводити політику, спрямовану на диверсифікацію торгівлі та реалізацію розумної політики, яка може допомогти впоратися з підвищенням курсу місцевої валюти.

✓ Заохочення інвестицій в розвиток виробничої інфраструктури. Країни, що розвиваються, часто витрачають кошти на проекти, які важко контролювати, нехтуючи тим самим необхідними проектами, які б не тільки сприяли інвестиціям, а й стимулювали відновлення промислової галузі країни.

✓ Державна підтримка накопичення людського капіталу. Світові тренди свідчать, що ПІІ дедалі більше спрямовуються на дослідження, розробки та інноваційну діяльність. Існування цієї ланки економічної діяльності неможливе без висококваліфікованого персоналу.

Висновки. Таким чином, ПІІ, спрямовані на пошук активів, розширяють доступ країни до нових ринків, нових технологій і компетенцій у розробці продуктів, що призведе до припливу іноземних фірм на національну економіку. У роботі визначено сутність прямих іноземних інвестицій та їх переваги для приймаючої країни. Проведений аналіз сучасних трендів світової практики іноземних інвестицій є важливим для формування української практики інвестування та має стати базою для подальшого дослідження перспектив розвитку прямого іноземного інвестування в Україні.

Список використаних джерел

1. The FDI Report 2022. Global greenfield investment trends [Електронний ресурс]. URL: <https://www.fdiinsights.com/> (дата звернення: 30.10.2022).
2. Євтушенко Г. І., Левківський Т. А. Іноземне інвестування в Україні: Сучасний стан і перспективи : зб. наук. пр. Національного університету державної податкової служби України. 2012. № 1. 126–135.
3. Інформація офіційного сайту Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 30.10.2022).
4. Педченко Н. С., Стрілець В. Ю., Франко Л. С. Міжнародний досвід державної підтримки діджиталізації малого та середнього підприємництва : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2022. 141 с.
5. Рейтинги The Global Economy [Електронний ресурс]. URL: https://www.theglobaleconomy.com/Ukraine/Capital_investment/ (дата звернення: 30.10.2022).
6. Татарульєва А. О. Вплив іноземного інвестування на економічний розвиток країни. Причорноморські економічні студії. 2016. № 4. С. 29–34.